

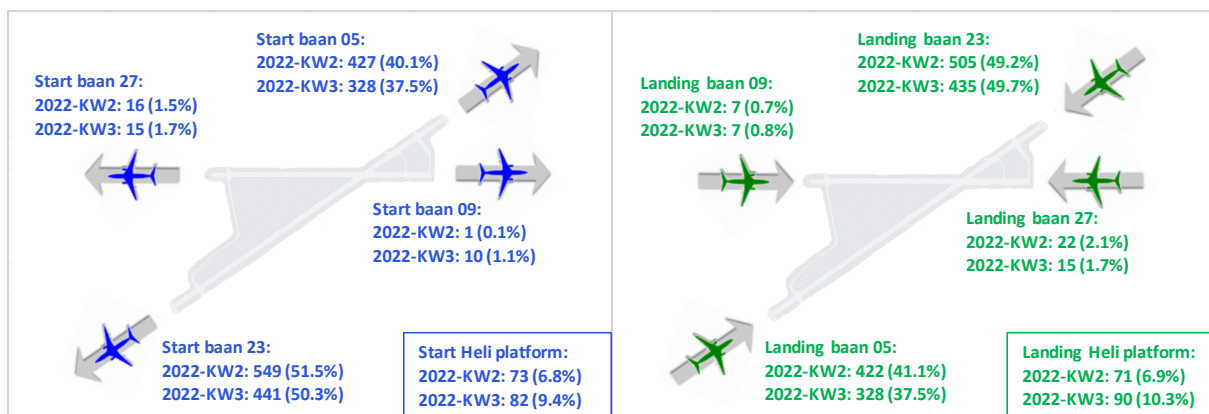
Kwartaalrapportage meldingen geluidhinder vliegbasis Leeuwarden derde kwartaal 2022

1. Inleiding

Dit document vormt de kwartaalrapportage over de geluidhinder rond de vliegbasis Leeuwarden in het derde kwartaal 2022. De rapportage biedt een overzicht van alle ingediende meldingen. Trends zijn weergegeven door de gegevens van het voorgaande kwartaal op te nemen. Doel van de rapportage is de Commissie Overleg & Voorlichting Milieu (COVM) meer inzicht te geven in de ontwikkeling en trends m.b.t. meldingen over de geluidhinder van vliegverkeer.

2. Baangebruik: aantal starts en landingen

Onderstaande figuur geeft inzicht in het aantal en percentage vliegtuigbewegingen, per vluchtsoort (start of landing) en per gebruikte start- of landingsbaan (05-23, 09-27 of een heli platform). Ter vergelijking zijn de aantallen opgenomen voor het vorige kwartaal. De percentages geven respectievelijk het deel aan van het totaal aantal starts (linker deel) en landingen (rechter deel).

Figuur 1 Aantallen vliegtuigbewegingen per vluchtsoort en baanrichting

3. Melders en meldingen: gegroepeerd naar aantal meldingen per melder

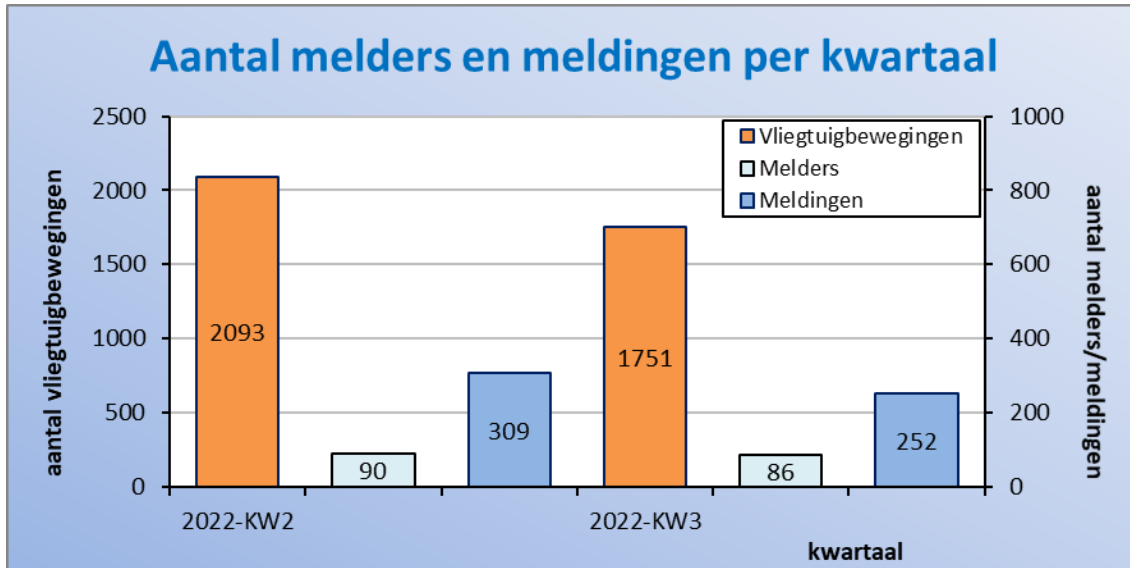
Onderstaande tabel geeft inzicht in het totaal aantal meldingen, zowel voor het derde kwartaal 2022 als voor het vorige kwartaal. De meldingen zijn hierbij gegroepeerd zodat inzicht ontstaat over het aantal meldingen dat per melder is ingediend.

Tabel 1 Melders en meldingen

Aantal meldingen	2022-KW2		2022-KW3	
	melders	meldingen	melders	meldingen
150+	0	0	0	0
76-150	0	0	1	79
26-75	2	106	1	29
11-25	4	61	0	0
1-10	84	142	84	144
Totaal	90	309	86	252

4. Melders en meldingen

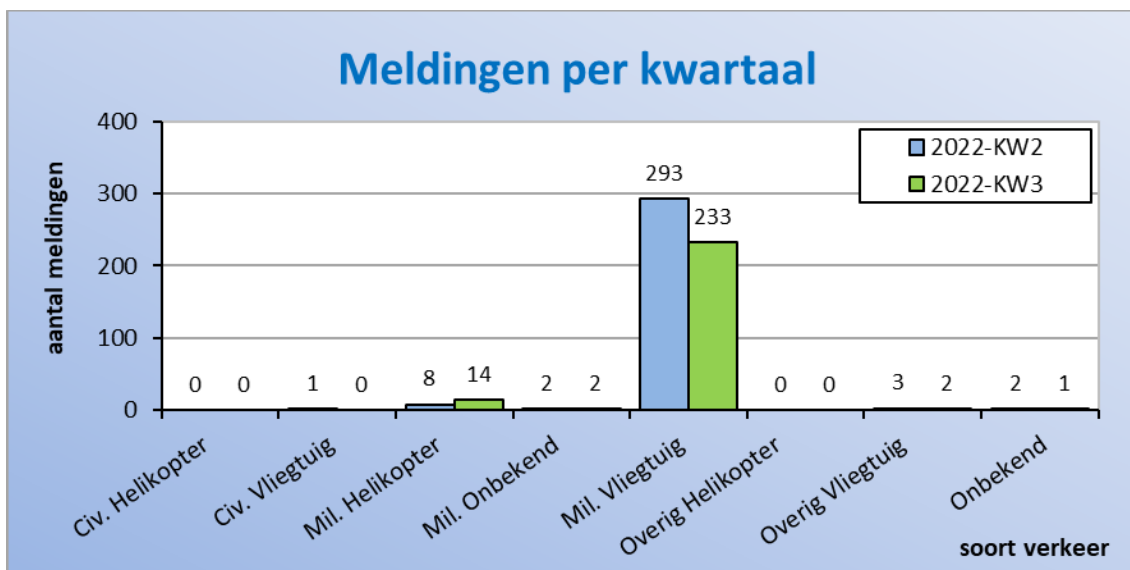
De aantallen voor het aantal melders en meldingen zijn, samen met het aantal vliegtuigbewegingen, grafisch weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 Verdeling melders en meldingen

5. Meldingen: per vluchttype

In Figuur 3 zijn de meldingen weergegeven die aan vliegtuigbewegingen zijn gekoppeld. Als referentie zijn ook de gegevens van het vorige kwartaal opgenomen. Wanneer het niet mogelijk is om een melding te relateren aan een specifieke vliegtuigbeweging, wordt deze meegeteld als “onbekend”. Helikopters en vliegtuigen die niet tot civiel of militair verkeer horen, zijn als “Overig” opgenomen; hieronder valt bijvoorbeeld recreatief verkeer, of verkeer waarvan niet duidelijk is of het civiel of militair is.

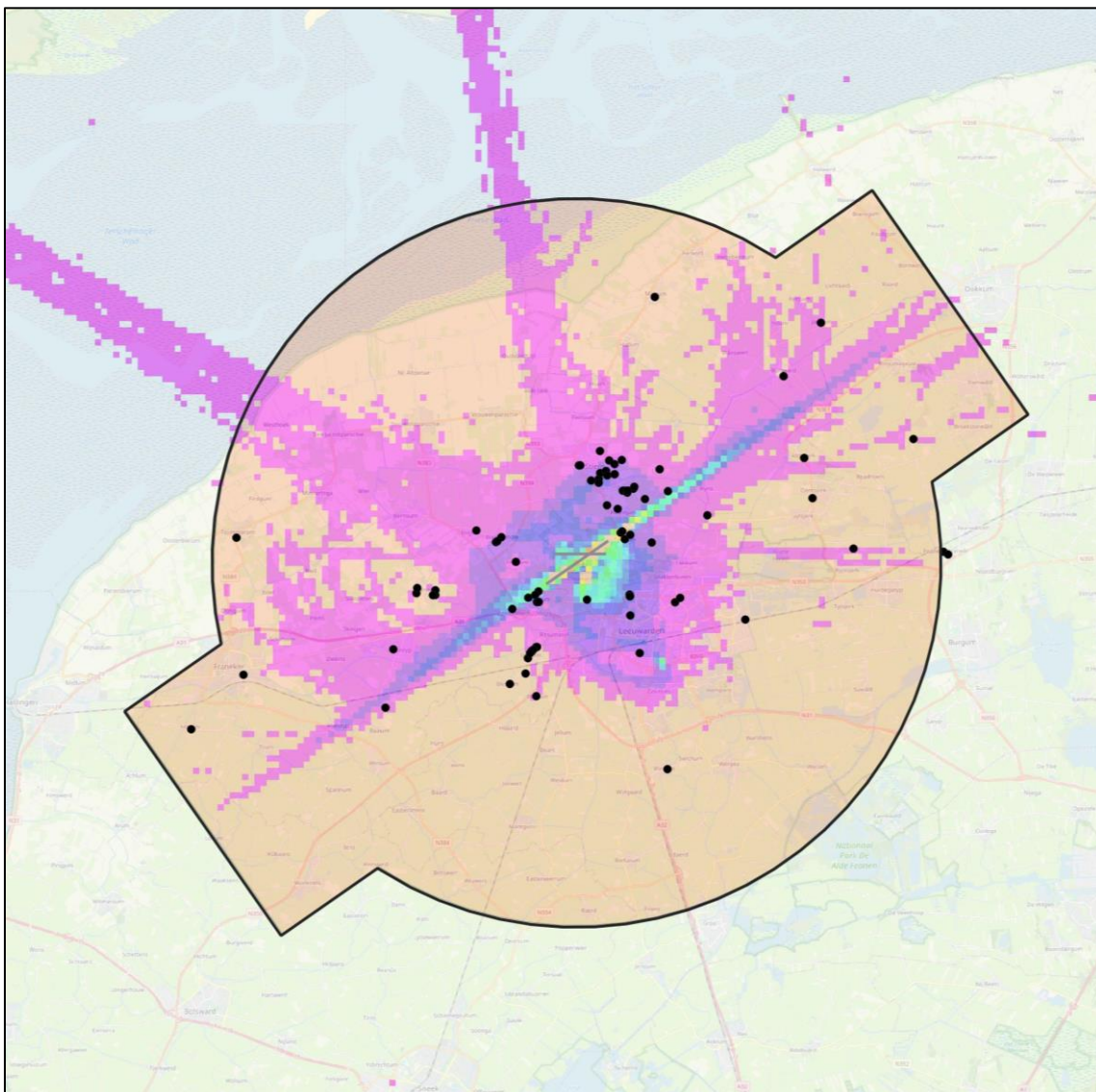
Figuur 3 Verdeling van de meldingen naar vluchttype

6. Vliegtuigbewegingen en melderlocaties

Onderzocht is waar de vliegtuigbewegingen zich in het derde kwartaal 2022 bevonden¹. De dichtheid van het verkeer is bepaald op basis van de werkelijke vliegtuigpassages; vliegtuigen worden in de telling meerdere keren meegeteld wanneer ze vaker passeren, zoals bijvoorbeeld bij circuitvluchten het geval is.

In Figuur 4 is het resultaat te zien voor het militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis Leeuwarden, in het derde kwartaal 2022. De figuur laat ook de Control Zone (CTR) van Leeuwarden zien.

Onderstaande kaart geeft ook aan hoe de meldingen geografische verdeeld zijn over de regio. Elke zwarte stip in de kaart geeft de positie weer (per 6-positie postcode) van waaraf meldingen zijn gedaan in het derde kwartaal 2022.

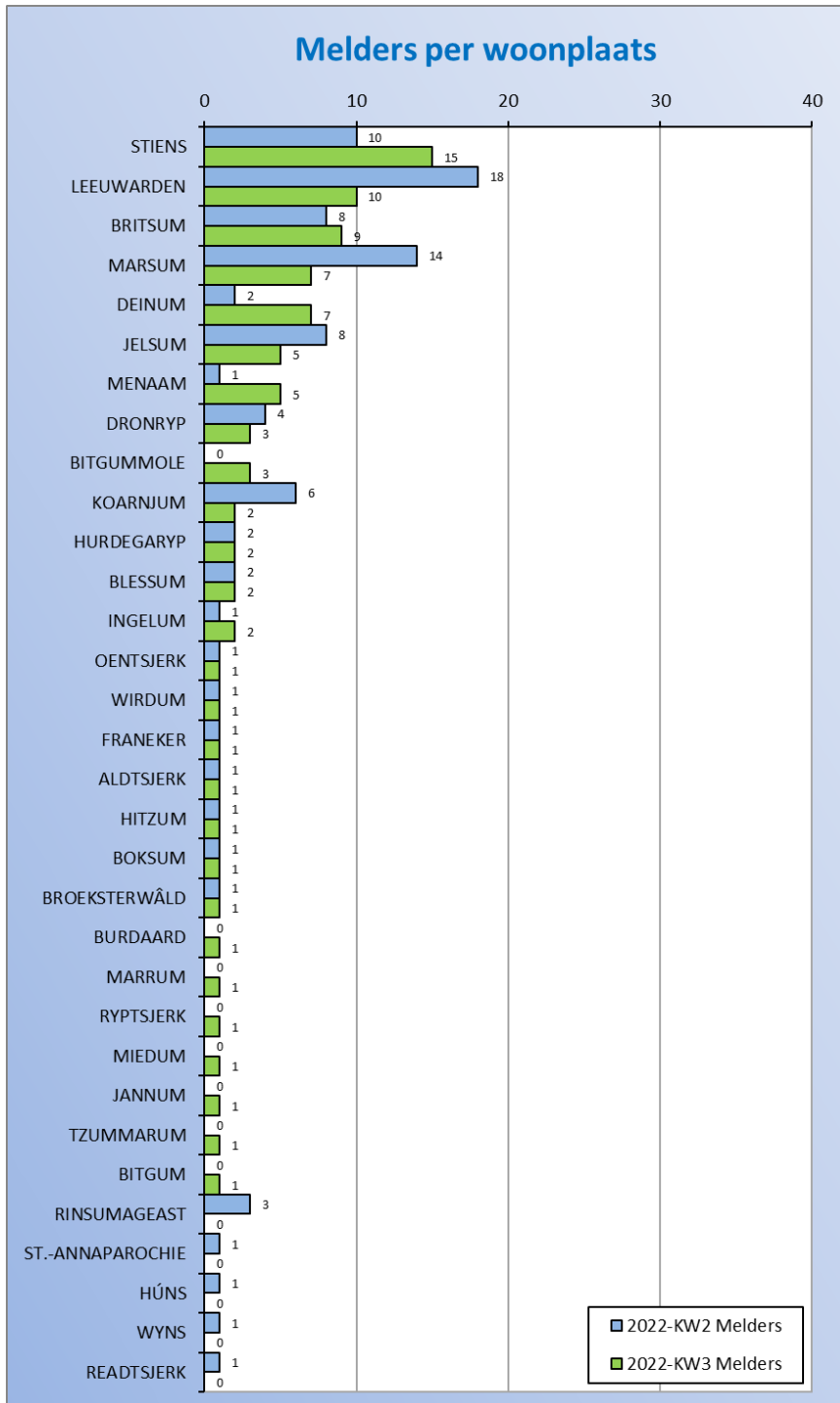

Figuur 4 Dichtheid van militair en civiel vliegverkeer van en naar de vliegbasis, gecombineerd met de locaties van melders

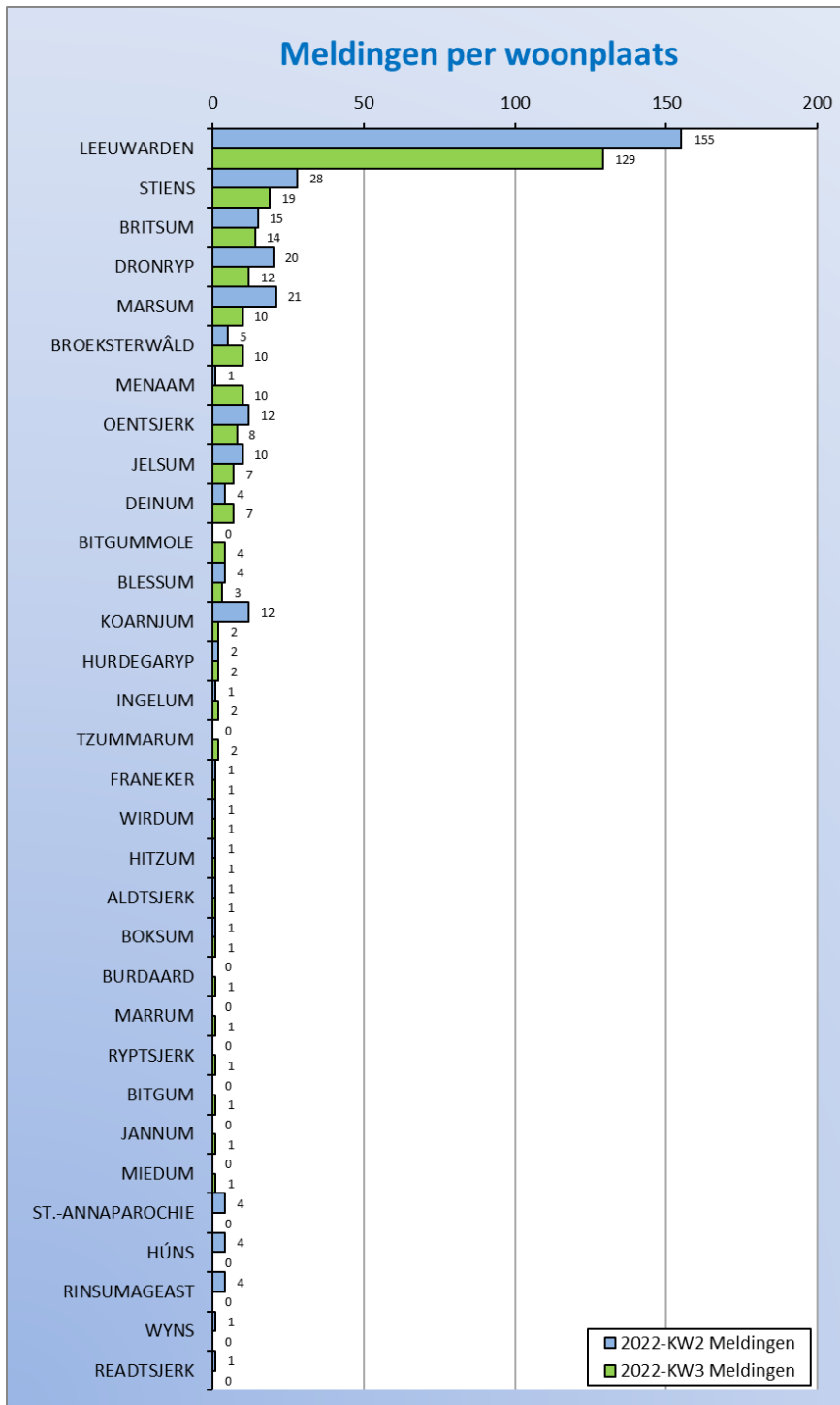
¹ Bron: FANOMOS vliegbaanmonitoringsysteem NLR

7. Melders en meldingen per woonplaats

De volgende figuren geven het aantal melders en meldingen weer per woonplaats, zowel grafisch als in aantallen. Ter vergelijking zijn de gegevens van het vorige kwartaal toegevoegd. Vanuit woonplaatsen die niet zijn opgenomen werden in geen van beide kwartalen meldingen ontvangen.

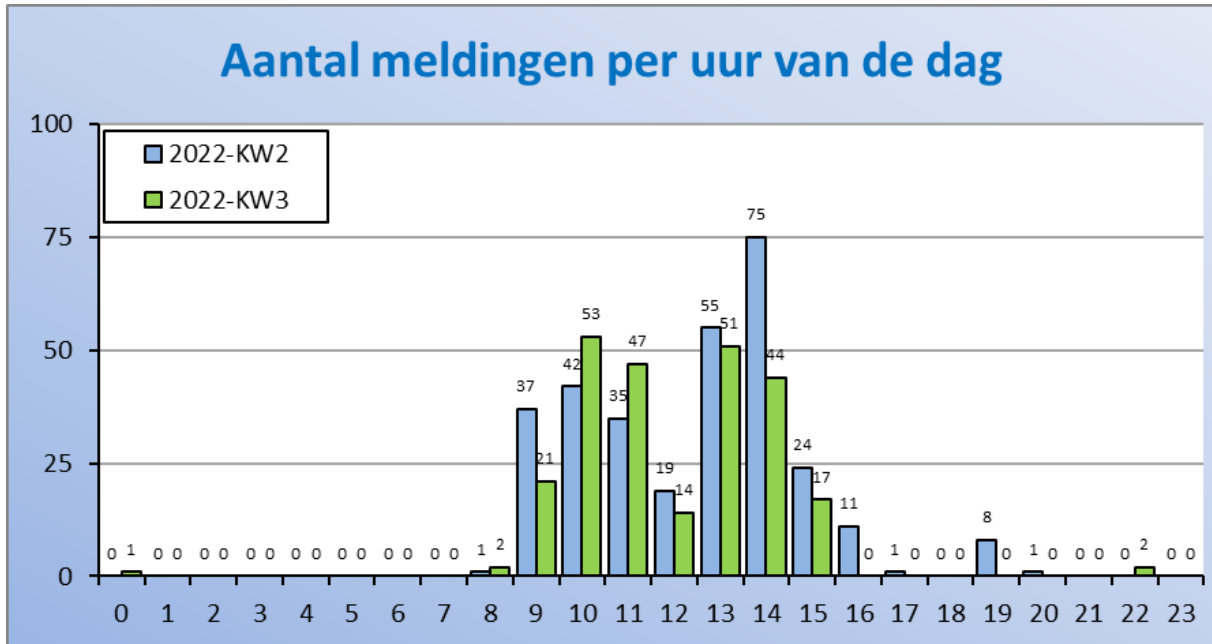
Figuur 5 Melders per woonplaats

Figuur 6 Meldingen per woonplaats

8. Meldingen: verdeling over het etmaal

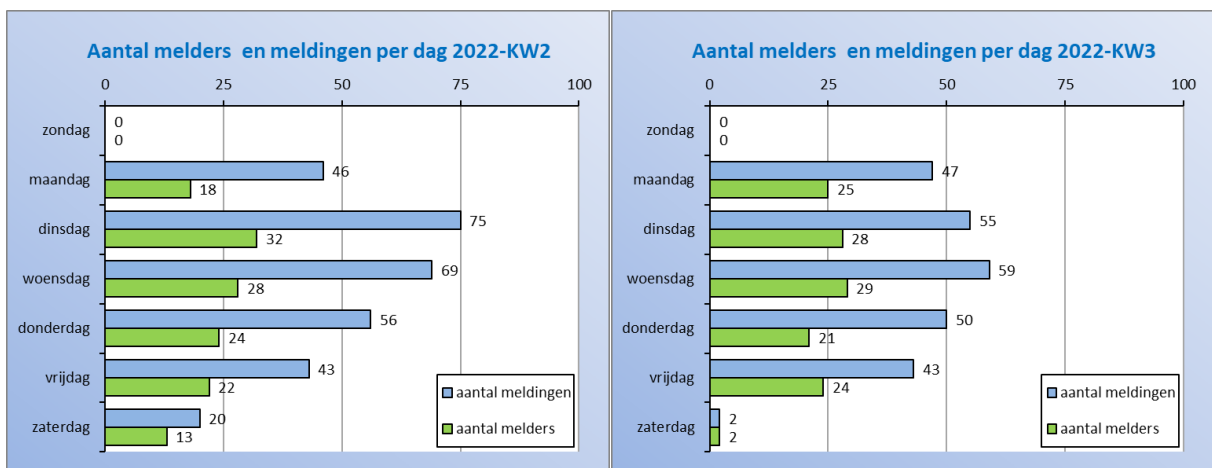
Onderstaande figuur geeft de verdeling weer van de meldingen naar het uur van de dag. De basis voor de figuur zijn de tijdstippen waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).

Figuur 7 Verdeling van meldingen over het etmaal

9. Melders en meldingen: verdeling over de dagen van de week

De verdeling van de melders en meldingen opgedeeld naar dag van de week is weergegeven in Figuur 8². De basis voor de figuur zijn de tijden waarop de melding betrekking had (niet het tijdstip van indienen).

Figuur 8 Verdeling van meldingen over de dagen van de week

² Omdat melders op meerdere dagen meldingen ingediend kunnen hebben, is het totaal van de aantallen melders in deze figuur niet gelijk aan het totaal aantal melders in Tabel 1.

10. Bijzonderheden in het achterliggende kwartaal

Over de volgende onderwerpen, gerelateerd aan daadwerkelijk vliegverkeer in de omgeving van de vliegbasis, is gecommuniceerd:

Vlaggenremonie Air Combat Command (juli 2022)

'Die datum ga je nóóit halen', kreeg commodore Johan van Deventer van honderden collega's stellig te horen, als hij 30 juni 2022 noemde. 'Let maar eens op', reageerde hij steevast. En hij kreeg gelijk. Vanmiddag nam de commodore als commandant de vlag van het Air Combat Command (ACC) in ontvangst uit handen van de Commandant Luchtstrijdkrachten. Daarmee zag het nieuwe commando officieel het levenslicht.

Close Air Support oefening Marnewaard (juli 2022)

Op dinsdag 12 en woensdag 13 juli ondersteunen gevechtsvliegtuigen en een helikopter van de Koninklijke Luchtmacht, een civiel vliegtuig en gevechtsvliegtuigen van buitenlandse luchtmachten een Close Air Support oefening boven militair oefenterrein de Marnewaard.

De oefening vindt plaats van 08:00 tot 16:00 uur en speelt zich af in het gebied tussen Het Hogeland, Westerkwartier en Noardeast-Fryslân. Aan de oefening nemen zowel Nederlandse als buitenlandse militairen deel.

Close Air Support oefeningen worden gehouden om de doelaanwijzers op de grond, de zogeheten Joint Terminal Attack Controllers (JTAC), op te leiden en op het vereiste niveau te houden.

Nederlandse veteranendag, weer gezellig als vanouds (juli 2022)

Vier F-35's raasden vandaag over het centrum van Den Haag. De zogenoemde fly past maakte deel uit van het eerbetoon aan de duizenden veteranen. Ze waren samengekomen voor de Nederlandse Veteranendag. Voor menig een een kameraadschappelijk weerzien, soms na vele jaren.

Taak F-35 in Bulgarije zit erop (juli 2022)

De eerste buitenlandse inzet van de Nederlandse F-35's zit erop. Twee maanden lang bewaakten de gevechtsvliegtuigen in Bulgarije het luchtruim. Deze week vlogen ze hun laatste missie.

Landmachteenheden trainen voor NAVO-taak (augustus 2022)

Militairen van 11 Luchtmobiele Brigade van de Koninklijke Landmacht bereiden zich de komende periode op en in de buurt van militair oefenterrein de Marnewaard voor op hun NAVO-taak volgend jaar.

Diverse laagvliegende helikopters en transportvliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht en buitenlandse luchtmachten ondersteunen de landmachteenheid in hun training. Begin september vliegen helikopters van het Defensie Helikopter Commando (DHC) een aantal dagen vanaf vliegbasis Leeuwarden naar de Marnewaard en vice versa. In de volgende nieuwsbrief informeren we u uitgebreider over de oefeningen Falcon Stoter en Falcon Leap.

Top Gun boven Nederland (augustus 2022)

Tot eind juli speelt Top Gun zich af boven Nederland, al is er in dit geval allesbehalve sprake van entertainment. In een gecontroleerd militair luchtruim beoefenen F-35 en F-16 -gevechtsvliegtuigen van de vliegbases Volkel en Leeuwarden basic fighter manoeuvres (BFM) waarin ze elkaar maximaal uitdagen.

Vijftig jaar voorbij gevlogen (augustus 2022)

Snel, wendbaar en flexibel inzetbaar. Dat is de beste omschrijving voor het trouwe multitrole gevechtsvliegtuig F-16 dat dit jaar Abraham ziet. En dat vijftigjarig jubileum laat het Nationaal Militair Museum (NMM) in Soesterberg niet zomaar voorbij gaan. Morgen opent de Commandant Luchtstrijdkrachten, luitenant-generaal Dennis Luyt een speciale expositie: 'F-16, 50 jaar Fast Forward'. De tentoonstelling blijft minimaal een jaar 'in de lucht'.

Afsluiting spotterslocatie Marssum (september 2022)

Spotterslocatie Marssum is tijdelijk onbereikbaar vanwege onderhoud aan de toegangsweg. De weg naar de spotterslocatie is één van de calamiteitenroutes die in voorkomend geval gebruikt wordt door de hulpdiensten van de vliegbasis om veilig en snel ter plaatse te kunnen zijn.

Deze weg is verouderd en wordt daarom in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf door Bouwbedrijf Heijmans Nederland voorzien van een nieuwe asfalt laag en tevens breder gemaakt met graskiene. In verband met deze werkzaamheden is de spotterslocatie tussen 5 september en 20 oktober 2022 onbereikbaar.

Kalibratievluchten landingsstelsel (september 2022)

Komende week worden de landingsstelsels van beide start- en landingsbanen weer gekalibreerd. Het gaat om systemen die de vlieger helpen om in geval van nood veilig te kunnen landen.

De kalibratievluchten worden uitgevoerd door Royal NLR met een Cessna Citation en worden uitgevoerd op 5, 6 en 7 september. Daarbij wordt op allerlei manieren en vanuit verschillende richtingen naar de vliegbasis gevlogen. Met de apparatuur die aan boord is worden de systemen vervolgens gekalibreerd. Kalibratievluchten vinden periodiek plaats.

Oefening Falcon Stoter (september 2022)

Van 5 tot 16 september trainen militairen van de luchtmobiele brigade vanaf vliegbasis Leeuwarden op verschillende locaties in Friesland en Groningen. Tijdens oefening Falcon Stoter worden alle processen, van planning tot uitvoering, in een uitdagend en realistisch scenario getraind. De training is bedoeld om de brigade inzetbaar te houden voor inzet en missies, waar dan ook ter wereld.

Zo'n 400 Rode Baretten van 13 Infanteriebataljon Stoottroepen Prins Bernhard, ook wel de Stoters genoemd, voeren tijdens Falcon Stoter samen met gevechts- en transporthelikopters van het Defensie Helikopter Commando (DHC) Air Assaults, slingery en laagvliegacties uit in noord Nederland.

Laagvliegende helikopters

In omstandigheden waarbij sprake is van een verhoogde dreiging is vliegen op hoogte geen optie. Helikopters moeten daardoor laag blijven om zich te kunnen verschuilen. Dekking nemen doen zij op lage hoogte achter obstakels, zoals een rij bomen, een bosperceel of heuvel. Hierdoor kunnen zij ongezien hun missie uitvoeren en buiten het radarbeeld van de tegenstander blijven. Laagvliegen en gebruik maken van de dekking van het terrein is een manier van zelfbescherming voor helikoptervliegers. Dit vraagt echter wel om specifieke training welke tijdens Falcon Stoter wordt beoefend.

Air assault

Een air assault is één van de meest dynamische vormen van gezamenlijk optreden tussen land- en luchteenheden. De helikopters zetten de troepen van 11 Luchtmobiele Brigade af in de omgeving van militair oefenterrein de Marnewaard. Deze inzet vereist een combinatie van vuurkracht, snelheid en

verrassingseffect. Vervolgens wordt het benodigde materieel ingevlogen, hiermee beoefenen we de bevoorrading. Dit noemen we 'slingery'.

Slingery

'Slingery' staat voor het vervoeren van externe ladingen door de lucht om eenheden in moeilijk bereikbaar (missie) gebied te kunnen voorzien van materieel en bevoorrading. De zogenoemde 'underslung'-ladingen, zoals terreinvoertuigen of netladingen, worden onder een helikopter vastgemaakt en getransporteerd. Deze manier van transporteren vraagt veel voorbereiding en coördinatie tussen de verschillende eenheden en wordt daarom regelmatig beoefend.

Zodra de luchtmobiele brigade samenwerkt met het Defensie Helikopter Commando of het 336 squadron van de Koninklijke Luchtmacht, vormen ze de Air Manoeuvre Brigade. Binnen 20 dagen is de Air Manoeuvre Brigade wereldwijd inzetbaar.

Oefening Falcon Leap (september 2022)

Van 5 tot en met 16 september wordt vanaf vliegbasis Eindhoven de internationale airborne oefening Falcon Leap gehouden. De oefening wordt georganiseerd door 11 Luchtmobiele Brigade van de Koninklijke Landmacht. De transportvliegtuigen van het 336 squadron van vliegbasis Eindhoven zorgen samen met internationale partners voor het luchttransport.

In de eerste week van de oefening wordt het droppen van vracht (CDS-drops) geoefend boven militair oefenterrein de Marnewaard en boven locaties in België. De tweede week staat in het teken van het droppen van parachutisten. De parachutisten landen op diverse locaties in Nederland en België.

Tijdens de vluchten naar de oefenlocaties vliegen de toestellen op een lage hoogte en zijn daarom zichtbaar en hoorbaar. Voor deze oefening wordt niet na 23.00 uur gevlogen.

Alle vliegtuigen vertrekken vanaf vliegbasis Eindhoven waar ze ook weer landen. Voor de veiligheid van de toeschouwers en de parachutisten, worden de exacte tijden van de parachutesprongen niet vrijgegeven.

Visserijdagen Harlingen 2022 (september 2022)

Personeel van verschillende squadrons en afdelingen van vliegbasis Leeuwarden is komend weekend aanwezig tijdens de Visserijdagen in Harlingen.

Op zaterdag 3 september bemannen de militairen een aantal standjes in de haven van Harlingen. Kom jij een kijkje nemen bij één van de stands?

Oefening Point Blank 22-4 (september 2022)

Personeel van 322 squadron heeft vorige week in Engeland met een aantal F-35 gevechtsvliegtuigen deelgenomen aan de oefening Point Blank 22-4. Samen met Amerikaanse en Engelse collega's bereidden de Nederlandse militairen op RAF Lakenheath verschillende vluchten voor en voerden deze vervolgens ook uit. Na afloop werden de vluchten tot in detail geëvalueerd.

Point Blank is een internationale oefening waarin samenwerking zonder beperkingen op hoog niveau en collectieve inzetgereedheid centraal staat.

11. Afkortingen en definities

COVM - Commissie Overleg & Voorlichting Milieu

De Commissie Overleg & Voorlichting Milieu is een adviescommissie van de minister van Defensie. De commissie is ingesteld op grond van de Wet luchtvaart en heeft twee belangrijke taken: overleg en voorlichting over milieu (doorgaans geluid) rondom de militaire luchthavens.

CTR - Control Zone

De control zone is het plaatselijk luchtverkeersleidinggebied. Dit is het gebied dat zich horizontaal en verticaal vanaf een bepaald punt uitstrekt vanaf het aardoppervlak tot aan een vastgestelde grens. Het luchtverkeer binnen deze zone wordt afgehandeld door de plaatselijke luchtverkeersleiding.